

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ประการคือ 1) เพื่อศึกษาพัฒนาการของโลกาภิวัตน์เสรีนิยมใหม่ในประเทศไทย 2) เพื่อศึกษาผลกระทบของโลกาภิวัตน์เสรีนิยมใหม่ที่มีต่อรัฐและสังคมไทย และ 3) เพื่อศึกษาถึงปฏิกิริยาตอบโต้/ตอบสนองของรัฐและสังคมไทยที่มีต่อโลกาภิวัตน์เสรีนิยมใหม่ โดยถือเอาช่วงระยะเวลาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2531 จนถึงปัจจุบัน (พ.ศ. 2550) เป็นช่วงเวลาในการศึกษา

รัฐไทยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2531 เป็นต้นมาได้ดำเนินนโยบายเสรีนิยมใหม่มาอย่างต่อเนื่อง เริ่มด้วยการเปิดเสรีทางการเงินในยุคก่อนเกิดวิกฤติเศรษฐกิจ และการแปรรูปกิจการของรัฐให้เป็นของเอกชนในช่วงหลังวิกฤติเศรษฐกิจ มาจนถึงการเปิดเสรีทางการค้าและการลงทุนในยุคปัจจุบันนี้เป็นตัวอย่างของแนวนโยบายที่โดดเด่นของเสรีนิยมใหม่ งานวิจัยนี้เสนอว่านโยบายเสรีนิยมใหม่นั้นมีพลังมากเพราะถูกผลักดันโดยทุนข้ามชาติที่ได้ใช้ประโยชน์จากกระบวนการโลกาภิวัตน์ที่ขับเคลื่อนโดยพลังของเทคโนโลยีสารสนเทศ นโยบายเสรีนิยมใหม่ที่รัฐไทยรับมาใช้นั้นเชื่อต่อภาคธุรกิจโดยเฉพาะทุนข้ามชาติจึงสร้างผลกระทบอย่างรุนแรงต่อทั้งรัฐไทยและสังคมไทย

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสนอข้อถกเถียงว่ารัฐไทยนั้นประสบกับความพ่ายแพ้ เพราะไม่สามารถที่จะต้านทานพลังของโลกาภิวัตน์เสรีนิยมใหม่ได้ และไม่สามารถที่จะแก้ปัญหาผลกระทบเชิงลบที่เกิดจากการดำเนินนโยบายเสรีนิยมใหม่ได้ โดยศึกษาจากกรณีศึกษา 4 กรณีคือ 1) กรณีศึกษาจากหนังสือแสดงเจตจำนง 2) กรณีศึกษาการตรากฎหมาย 11 ฉบับ 3) กรณีศึกษานโยบายส่งเสริมการลงทุน และ 4) กรณีศึกษานโยบายด้านแรงงาน งานวิจัยนี้พบว่าโลกาภิวัตน์เสรีนิยมใหม่นั้นได้สร้างผลกระทบในมิติที่หลากหลาย อย่างเช่น การทำหนังสือแสดงเจตจำนงส่งผลกระทบต่ออำนาจอธิปไตยในการดำเนินนโยบายของรัฐไทย การตรากฎหมาย 11 ฉบับเป็นการเปิดประเทศให้ทุนต่างชาติเข้ามาได้มากขึ้น การดำเนินนโยบายส่งเสริมการลงทุนที่เอื้อต่อทุนขนาดใหญ่ทำให้นักธุรกิจรายย่อยเดือดร้อน และการดำเนินนโยบายด้านแรงงานก็ซ้ำเติมให้แรงงานถูกเอารัดเอาเปรียบเพิ่มมากขึ้น

วิทยานิพนธ์นี้เสนอว่าเหตุปัจจัยหลักอย่างหนึ่งของความพ่ายแพ้ของรัฐไทยนั้นเกิดจากโครงสร้างเชิงสถาบันภายในของรัฐไทยเอง กล่าวคือโครงสร้างเชิงสถาบันภายในของรัฐไทยนั้นอ่อนแอ เพราะนักธุรกิจการเมืองเข้ามายึดกุมอำนาจรัฐ อำนาจอธิปไตยที่ฝ่ายบริหารมากเกินไปจึงขาดการตรวจสอบถ่วงดุล ขาดความโปร่งใสและขาดการมีส่วนร่วมจากภาคส่วนอื่น ๆ ส่งผลก่อให้เกิดพลังต่อรองที่อ่อนแอของรัฐไทยเมื่อเทียบกับพลังของโลกาภิวัตน์เสรีนิยมใหม่